

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! basisschool De Duizendpoot As te AS

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	1651
Instelling	GO! basisschool De Duizendpoot As
Directeur	Hilde OP 'T EYNDE
Adres	Kerkplein 3 - 3665 AS
Telefoon	089-65.71.76
Fax	089-65.95.27
E-mail	bs.as@g-o.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Maasland
Adres	Halmstraat 12 - 3600 Genk
Scholengemeenschap	BaO/SGR14/SGE1
Adres	Zonhoverweg 67 - 3600 GENK
CLB	CLB vh GO Genk - Maasland
Adres	Weg naar As 199_A - 3600 GENK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	22-04-2014, 24-04-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	24-04-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	19-05-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Erik KORTLEVEN
Teamleden	Paul LEMMENS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Leerbegeleiding	17
4.2 Sociale en emotionele begeleiding.....	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	23
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
    - het onderwijsaanbod
    - de uitrusting
    - de evaluatiepraktijk
    - de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Om na te gaan of de school van het gemeenschapsonderwijs 'DE DUIZENDPOOT' in As voldoet aan haar overheidsopdracht, focust de inspectie op de leergebieden Nederlands en muzische vorming. Ze gaat na of de kleuter- en de lagere afdeling voor die leergebieden in voldoende mate respectievelijk de ontwikkelingsdoelen nastreven en de eindtermen bereiken. De keuze voor deze leergebieden is ingegeven door enerzijds het prioriteitenplan van de school en anderzijds door de instroomkenmerken van de leerlingen. Die geven aan dat een aanzienlijk aantal leerlingen een andere thuistaal spreekt dan het Nederlands en kenmerken vertoont van sociaal economische status (SES). Daarom ook dat de school de leer-, de sociale en de emotionele begeleiding belangrijk vindt. Die aspecten geven een belangrijke indicatie voor kwaliteitsvol onderwijs en vormen, samen met het algemeen beleid, het andere luik van het inspectieonderzoek. Ten slotte screent de inspectie ook de wettelijke bepalingen en de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne, twee items die in deze school alvast een gunstige beoordeling krijgen.

De kleuterafdeling slaagt erin om voor beide leergebieden de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate na te streven. Richtinggevend daarvoor zijn de leerplannen die het kader vormen voor een doelgerichte aanpak. Dag- en weekplanningen helpen een volledig en evenwichtig aanbod bewaken. De thematische inbedding van leerinhouden creëert een uitdagend en functioneel kader waardoor de kleuters veel transferkansen krijgen. Nederlands, muzische vorming en de andere leergebieden krijgen doorheen de dagwerking consequent aandacht. Over het algemeen zijn de leerkrachten doordacht met taalonderricht bezig, maar ze kunnen dit nog intentionaliseren door de taalvaardigheidsprincipes bewuster toe te passen. Voor muzische vorming is het aanbod voorzeker breed en evenwichtig, maar ook daar biedt de aangereikte 'MUVO-fiche' kansen om dit leergebied meer doelgericht, gradueel en vanuit een goed overwogen visie te initiëren, waardoor het aanbod aan diepgang en evenwicht zal winnen.

De lagere afdeling slaagt er eveneens in om de eindtermen te bereiken. Voor Nederlands onderbouwt de school dat onder meer vanuit de resultaten van de methodegebonden en een centrale toets. Krachtig is het consciëntieuze gebruik van het leerplan dat helpt nagaan of het aanbod volledig, dekkend en gradueel is. Spreken en luisteren zijn prioritaire domeinen. Dat uit zich onder meer in de frequente partner- en groepsactiviteiten met hoge interactiewaarde. Maar ook de andere domeinen krijgen ruime aandacht, zoals spelling waar de leerkrachten, ingegeven vanuit de mindere resultaten, sterk op inzetten, of lezen waarbij de school leesbevordering en leescultuur centraal stelt.

Ook voor muzische vorming bereiken de leerlingen de eindtermen. Vanaf dit schooljaar werken de teamleden met een 'MUVO-fiche' die helpt op doelgerichte wijze de domeinen te verkennen. De consequente toepassing van dit werkinstrument in de lagere afdeling zorgt ervoor dat de leraren erin slagen om alvast een doelengericht, breed en evenwichtig aanbod te plannen. De aandacht voor gradatie is eerder beperkt. Uit de portfolio's en de bijgewoonde activiteiten blijkt dat leerlingen actief en betrokken participeren aan het onderwijsleerproces en dat leerkrachten van langsom meer klemtoon leggen op een procesgerichte benadering. Experimenteren, exploreren, reflecteren en vormgeven verhogen de leeractiviteit en helpen om authenticiteit na te streven. Voor de leraren schuilt er nog een uitdaging in om doorheen alle leergebieden de taalvaardigheidsprincipes even stevig te gebruiken als basis voor goede interactie en de klemtoon te leggen op rijk en gevarieerd taalgebruik.

Het onderzoek naar de leer-, de sociale en de emotionele begeleiding leert dat het veilige en warme schoolklimaat de bedding vormt om leerlingen optimaal te begeleiden in hun ontwikkelings- en leerproces. Zoals de teamleden het zelf verwoorden moet de school een tweede thuis zijn voor de kinderen. Ze slagen daarin met glans. Tal van acties, initiatieven en geplogenheden ondersteunen de emotionele begeleiding en een initiële aanpak stuurt de relaties, de conventies en de samenwerking tussen leerlingen onderling en de leerkrachten. Procedures, structuren en documenten onderbouwen de leerbegeleiding die steunt op de groepsleraar als eerstelijnsverantwoordelijke en - zo nodig - op de bijkomende hulp van de SES- en de zorgleraren. Hier ziet het team nog uitdaging in de ontwikkeling van een registratiesysteem dat transparante en brede informatie verstrekt over de leerlingen, waardoor de zorginterventies nog kunnen verbeteren.

De positieve teneur van dit rapport wordt mee geschraagd door het algemene beleid in deze school. Een gedragen en gewaardeerde schoolleider krijgt veel vertrouwen van en geeft verantwoordelijkheid aan het team om samen school te maken. Ze leidt de school doelgericht vanuit een langetermijnvisie. Teamleden worden sterk betrokken bij de visieontwikkeling en de besluitvorming. De aanwezige expertise wordt aangesproken en de teamleden worden aangespoord om de schoolvisie te concretiseren in hun pedagogisch-didactisch handelen. Hoewel het team overtuigd is van de kwaliteit van haar onderwijs, kunnen valide en betrouwbare data deze stelling nog beter onderbouwen.

De inspectie is van mening dat dit team ontwikkelingsgericht verder wil werken aan de kwaliteitsvolle aspecten die nu al deze kleine, maar warme school kenmerken. Ze spreekt dan ook een gunstig advies uit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding
Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. Het leerplan is richtinggevend voor een doelgericht, evenwichtig en volledig aanbod.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. De thematische werking bevordert de horizontale samenhang en de geïntegreerde aanpak.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: Nederlands

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerplannen vormen voor de kleuteronderwijzeressen het prioritaire referentiekader om doelgericht te werken. Ze koppelen leerplandoelen aan geplande activiteiten en verwerven hierdoor meer en meer zicht op de volledigheid van hun aanbod, waardoor zij onder- of overaanbod trachten bij te sturen. Geregeld vermelden zij ontwikkelingsdoelen in hun planningsdocumenten.

Voor de doelenselectie zijn ook bijkomende bronnenboeken richtinggevend. Daarin duidt een aantal kleuteronderwijzeressen aan welke doelen overeenkomen met die uit de leerplannen. Die bronnenboeken zijn, naast het internet, de eigen ervaring en de onderlinge uitwisseling van ideeën, ook inspirerend om het aanbod te stofferen en gepaste activiteiten te plannen.

Dag- en weekplanningen helpen de kleuteronderwijzeressen om een evenwichtig en volledig aanbod te bewaken. In het thema-aanbod verankeren ze vrij consequent alle leergebieden. Een aantal gemeenschappelijke thema's wordt informeel besproken of krijgt inhoud vanuit leeftijdgebonden leerpakketten wat enige samenhang bewerkstelligt.

Voor repetitieve activiteiten zoals onder meer onthaal-, toilet-, en kalendermomenten zijn er doelenlijsten die hoofdzakelijk inzoomen op wereldoriënterende doelen en competenties, minder op Nederlands en muzische vorming. Ze zijn weinig gradueel en functioneel uitgewerkt en sturen de praktijk daardoor ook in mindere mate.

De thematische aanpak schept veel kansen tot horizontale samenhang. Doelen uit de verschillende leergebieden en domeinen komen tijdens de activiteiten geïntegreerd aan bod. Minder duidelijkheid is er over de verticale samenhang. Hoewel de leerplannen gradatie in de doelen aangeven, zijn er weinig concrete afspraken over hoe die binnen activiteiten worden vertaald in ontwikkelings- en leerlijnen. Zo bijvoorbeeld voor Nederlands waar bij de eigen thema's of

bepaalde leerpakketten een streefwoordenschatlijst voorhanden is, maar die geen uitgangspunt vormt om ze op afdelingsniveau gradueel uit te werken. Ook een aanwezige lijst met schooltaalwoorden wordt niet gebruikt. De kleuteronderwijzeressen vallen dan ook hoofdzakelijk terug op de eigen professionaliteit om een rijk en gevarieerd taalaanbod te gebruiken. Die graduele opbouw ontbreekt eveneens voor muzische vorming waardoor ook daar vooral op ervaring wordt voortgebouwd.

Dit schooljaar introduceerde de school de 'MUVO-fiche', een plannings- en screeningsdocument voor muzische vorming, als aanzet om een vernieuwingstraject rond dit leergebied aan te vatten. Aan de leerkrachten wordt gevraagd om binnen de vijf domeinen hun muzische activiteiten te organiseren en te screenen volgens een vast stramien. De fiches zijn geënt op de belangrijke uitgangspunten, inzichten en kenmerken eigen aan de muzische domeinen. De kleuteronderwijzeressen ervaren dit document eerder als 'planlast' en, in contrast met de mogelijkheden, niet als inspirerend om hun aanbod van muzische vorming te verfijnen en te verdiepen. Niet allen voeren ze de opdracht even consequent uit, waardoor evenwicht en gradatie niet in kaart wordt gebracht.

Hoewel alle domeinen aan bod komen, blijkt het muzische aanbod toch nog een sterke klemtoon te leggen op beeld en muziek. De kleuteronderwijzeressen zijn zich daarvan bewust en geven aan dat de school op dit moment in een transitiefase zit. Geregeld doen de leerkrachten wel eens beroep op de expertise van collega's om bepaalde muzische domeinen beter aan bod te laten komen.

Een aantal keren per schooljaar bezoeken de kleuters film- en toneelvoorstellingen. Soms komt er ook een 'kunstenaar' in de klas. De mate waarin die impressies rijk worden vertaald binnen de muzische en andere doelen, is afhankelijk van de professionaliteit van de groepsleraar.

Een veilig en warm klasklimaat creëren, kansen scheppen tot exploreren en experimenteren, uitnodigende spelsituaties en opdrachten plannen, vormen mee de basis om de betrokkenheid van de kleuters te verhogen. Hoewel voorzien in hun klasboek, noteren de kleuteronderwijzeressen nauwelijks bedenkingen en/of bijsturingen over hun didactische aanpak, de gebruikte werkvormen en de leerlingenbetrokkenheid in het luik 'evaluatie'. De kans om via deze reflecties het eigen 'klashouden' bij te sturen en zo nog meer actief en betrokken leren mogelijk te maken, blijft daardoor onbenut.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De kinderen beschikken in het algemeen over voldoende ontwikkelingsmateriaal om de doelen na te streven. De kleuteronderwijzeressen zorgen, naar eigen zeggen, zelf voor heel wat spel- en leerattributen, soms ook voor basismateriaal. Defecte onderwijsmiddelen, zoals een computer, worden niet altijd snel en consequent hersteld en sommige noodzakelijke ontwikkelingsattributen worden zelf aangekocht of ontbreken anders.

In alle groepen zijn er boekenhoeken met een aanbod dat aansluit bij het lopende thema. De school heeft een goede samenwerking met de bibliotheek waardoor het boekenaanbod regelmatig wisselt.

Ontluikende geletterdheid krijgt zichtbaar aandacht in de hoogste kleutergroep. Het gebruik van de leer- en ontwikkelingsmiddelen daartoe kan zeker didactisch worden herbekeken. Zo gebruiken de kleuters bij knip- en stempelactiviteiten hoofdletters, terwijl het elementaire leesonderwijs in de lagere afdeling vertrekt van het normschrift.

Tijdens de pauzemomenten kunnen de kleuters onder meer beschikken over stoepkrijt om op de speelplaats creatief bezig te zijn. Muzische creaties versieren de schoolgangen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzeressen beschikken over een kindvolgsysteem (KVS) waarbinnen Nederlands een prominente plaats inneemt. Testuitslagen en observaties zijn de basis om zich een beeld te vormen van de talige competenties van de kleuters. Dat is niet zo voor muzische vorming waar de effectenmeting nog nauwelijks aan de orde is. Het KVS geeft over dit leergebied, behalve voor een aantal technieken, geen informatie, ook niet over de eventuele muzische talenten van het kind. Dat hiaat wordt deels opgevangen door de neerslag in de rapporten, gebaseerd op verwachte vaardigheden. Die geven indicaties over een aantal domeingerelateerde verworvenheden. Maar ook hier is de neerslag niet helemaal representatief.

De MDO-fiche is het basisdocument om kleuters met bepaalde ontwikkelingsstagnatie of -uitval te bespreken. Die bespreking is aanleiding voor gerichte individuele of groepsinterventies. Die worden met behulp van de SES-lestijden in eerste instantie uitgevoerd door de klas- en/of de zorgleraar. Die laatste verankert structureel in de weekplanning een aantal lestijden voor ondersteuning. De meeste van die lestijden gaan naar Nederlands of domeinen daarvan. Ook voor 'schrijfdans' plant de zorgleraar systematisch lestijden als een preventieve basiszorg voor alle kleuters. Daarbij krijgt taal heel wat impulsen en is de relatie met de andere leergebieden geregeld aan de orde.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het welbevinden van de leerlingen is hét uitgangspunt voor de leerbegeleiding. Zich veilig en goed voelen in de klas en op school vormen de basis om de betrokkenheid te verhogen en ontwikkelingsprocessen te stimuleren. De kleuteronderwijzeressen doen dat onder meer via uitdagende activiteiten, door hoekenwerk te organiseren en de kleuters aan te spreken op hun individuele noden, capaciteiten en belangstelling. Ze dragen de kleuters een warm hart toe.

De kleuteronderwijzeressen zijn er zich van bewust dat een behoorlijk aantal kinderen taalarm is. Ze proberen dan ook in te zetten op taalbetrokkenheid via tal van methodieken. Zelf vinden ze woordenschatonderwijs erg belangrijk. Bij de meeste thema's is er een taalschatlijst om het aanbod te verrijken. Hoewel de leerkrachten aspecten van goed taalvaardigheidsonderwijs kunnen verwoorden, blijkt dat die principes niet altijd even krachtig te worden omgezet in de klaspraktijk.

De kleuters kunnen kennismaken met een breed gamma aan materiaal en technieken en krijgen legio kansen om te exploreren en te experimenteren, wat garanties biedt voor een zorgzaam milieu. Bovendien scheppen de kleuteronderwijzeressen systematisch situaties waar kinderen kunnen samenwerken, actief bezig zijn en genieten, basisdoelen binnen muzische vorming. Meer specifieke zorg richt zich vooral op momentane hulp bij technieken (knippen, scheuren, kleurenkennis) en het gebruik van materiaal en minder op het verdiepen van muzische processen. De organisatie van schrijfdans

is dan weer een voorbeeld van preventieve basiszorg, waarbij ook aspecten van muzische vorming aan bod komen en de integratie van leergebieden centraal staat.

Voor kleuters met ontwikkelingsstagnatie of -uitval voorziet de school voornamelijk klasinterne begeleiding via de SES-lestijden. Dan krijgt talige ondersteuning heel wat aandacht.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met zoveel mogelijk kinderen de eindtermen voor Nederlands. Daarbij is het leerplan de gids die de volledigheid, het evenwicht en de gradatie verzekert. Methodegebonden en genormeerde toetsen bevestigen de kwaliteit van het onderwijs in Nederlands.

Curriculum	Voor de leerkrachten vormt het leerplan hét richtsnoer bij uitstek om na te gaan
Onderwijsaanbod	of het aanbod voor Nederlands dekkend is met de verwachtingen die de overheid
<i>Referentiekader</i>	stelt. Om invulling te geven aan de leerplandoelen hanteren de leraren
<i>Planning</i>	leerpakketten die ze nauwkeurig screen(d)en op hun concordantie met de
<i>Evenwichtig en volledig</i>	vooropgestelde doelen.
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	Planningsdocumenten helpen bewaken dat het aanbod structureel aan bod komt
<i>Actief leren</i>	doorheen het schooljaar. Ze zijn daarenboven een hulp om tussentijds te
	overschouwen welke inhoud(en) al aan bod kwamen, welke nog niet en welke
	eventueel naar een volgende leergroep worden overgedragen. Daarover is
	voldoende overleg. Ontbrekende deelaspecten van domeinen krijgen vanuit
	alternatieve leerpakketten of via de eigen creativiteit een plaats binnen de
	planning.

De bovenvermelde leerplangerichtheid en de consciëntieuze aandacht voor het bewaken van de inhoud(en), uit de leerpakketten zorgen ervoor dat het aanbod evenwichtig, volledig en gradueel is opgebouwd. Toch blijken meerdere leerkrachten veel tijd te investeren in spelling en dat vanuit de resultaten van de genormeerde toetsen die aangaven dat dit aspect van schrijven beter kon. Maar evenzo bevestigen die toetsen dat de leerlingen voor de meeste domeinen scores zoals mag worden verwacht.

De teamleden spelen gericht in op talige bagage van de leerlingen waarvan een aantal eerder taalzwak is. Binnen alle domeinen van Nederlands leggen de leerkrachten dan ook extra accenten. Zo krijgen naast het technische lezen alle andere leesvormen frequente aandacht. Daarbij zijn de leesbevordering en het leesplezier een essentieel onderdeel van de leescultuur. Die moet leerlingen richten op het belang van het lezen als een informatieve en communicatieve vaardigheid, iets waarvoor leerkrachten ook teruggrijpen naar het gebruik van e-mail en computeraanbod.

Van spreken en luisteren maakt de school een prioriteit. In alle groepen krijgen de leerlingen veel kansen om dat functioneel te doen. Spreekbeurten, discussiemomenten, partner- en kringgesprekken zijn slechts een greep uit het aanbod dat niet enkel binnen Nederlands maar ook in andere leergebieden voorkomt en zo de horizontale samenhang versterkt. Niet overal even sterk weten de leerkrachten de kansen te benutten om de taalschat van de leerlingen te versterken.

De bijgewoonde activiteiten bevestigen de aandacht van de leraren voor het actief leren. Cruciaal daarbij is de interactie tussen leerlingen die zich vertaalt in frequent partner- en groepswork. Zelfsturende activiteiten, contractwerk en gedifferentieerde taken verhogen ook de betrokkenheid. Doorgaans zijn de activiteiten uitdagend en functioneel en daardoor motiverend voor de leerlingen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Alle leerlingen kunnen beschikken over de nodige hand- en werkboeken die vaak ook de mogelijkheid scheppen voor differentiatie. Noodzakelijke leermiddelen zoals informatieve, lees- en woordenboeken zijn aanwezig. In alle klassen kunnen de leerlingen gebruik maken van de computer tijdens het leerproces.

Leerpakketgebonden wandplaten worden consequent aangebracht aan de klaswanden. Ook eigen aangemaakt materiaal ondersteunt functioneel de leerprocessen van de leerlingen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De methode-eigen toetsen bieden de leerkrachten een eerste en belangrijke indicatie om de leervorderingen in te schatten. Ze geven data over alle domeinen en zetten leraren aan om analyses te maken die op hun beurt aanzet zijn om leerprocessen bij te sturen.

Buiten de leestests zijn er weinig gestandaardiseerde toetsen die bijkomende valide gegevens aanleveren. Wel is er een eindproef voor Nederlands die bevestigt dat de leerlingen scoren zoals mag worden verwacht.

Een aantal leerkrachten vermeldt in de planningsdocumenten evaluaties. Die zijn gebaseerd op observaties en taakcontrole, rijk aan informatie en functioneel voor de leerbegeleiding.

De school beschikt over een leerlingvolgsysteem waarbij voor Nederlands de methodegebonden toetsen de data aanreiken. Ook de resultaten voor technisch lezen (AVI-toetsen) worden daarin opgenomen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het MDO-formulier lager onderwijs vormt de basis voor leerbegeleiding op maat. De leerkrachten kunnen vanuit hun leerlingvolgsysteem, observaties en andere gegevens inschatten of de leerlingen al dan niet kampen met moeilijkheden bij bepaalde domeinen van Nederlands. Minstens tweemaal per schooljaar en additioneel op verzoek van de groepsleraar, bespreekt het zorgteam de leerlingen met problemen, uitval of stagnatie. Die gesprekken zijn aanleiding om te zoeken naar een gepaste begeleiding, waarbij de klasleraar de eerstelijnsverantwoordelijke is. Indien nodig begeleidt de SES-leraar klasintern of -extern, één of meerdere leerlingen bijkomend.

Die bijkomende hulp steunt op de differentiatiemogelijkheden in de leerpakketten, extra taken of begeleiding door de klasleraar en/of remediërende activiteiten door de zorgleerkracht. Voor enkele leerlingen met ernstigere problematiek is er een handelingsplan of voorziet de school buitenschoolse hulp via logopedisten of gon-ondersteuning.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor muzische vorming. Doordachte planningsdocumenten onderbouwen een doelengericht, breed en evenwichtig aanbod. Teamleden benaderen dit leergebied van langsom meer vanuit een procesgerichte visie.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De vaststellingen van overlappingsen en hiaten in het aanbod, zetten de school aan om van muzische vorming een vernieuwingsprioriteit te maken. Als introductie naar meer kwalitatief muzisch onderwijs gebruiken alle teamleden vanaf dit schooljaar een planningsfiche (MUVO-fiche) die hen stuurt om per domein de nodige accenten te leggen en aanvullend het leerplan te gebruiken als richtinggevend kader voor de doelenselectie. Om de geselecteerde doelen te concretiseren, putten de leerkrachten uit tal van bronnen. Leerpakketten, tijdschriften en vooral het internet bieden hen een gamma van mogelijkheden om de lessen inhoudelijk te stofferen.

Via die MUVO-fiche verwerven de teamleden inzicht in de specifieke domeineigenschappen. Zo worden leerkrachten gestuurd om na te denken over onder meer vormaspecten, technieken, materiaalgebruik, gepaste didactische werkvormen, hulpmiddelen, specifieke basisvaardigheden eigen aan de muzische domeinen. Leerkrachten geven aan dat deze werkwijze erg verrijkend is, hen aanzet om de muzische domeinen breed te verkennen en een meer verscheiden aanbod te voorzien.

In de dag- en/of de weekplanning verankeren de leerkrachten vaste momenten voor muzische vorming. Geregeld echter zijn er ook muzische tussendoortjes of is er bijkomend aandacht voor uitgewerkte muzische momenten.

Aan de hand van de MUVO-fiches bouwen de leerkrachten in hun klas het overzicht op van het aanbod. Dat is evenwichtig en volledig. Alle domeinen komen geregeld aan bod. Gekaderd binnen het vernieuwingstraject, heeft de school de intentie om volgend schooljaar het aanbod ook op afdelingsniveau te bekijken. Dat moet voor het team de aanzet zijn om meer verticale samenhang te garanderen.

Op dit moment vormen de muzische activiteiten nog eerder een losstaand gegeven binnen de weekplanning. De lessen zijn op zich boeiend en uitdagend, de leerlingen zijn betrokken, maar het ontbreekt nog aan natuurlijke verankering en/of samenhang met andere leergebieden. Op de vraag: 'Waar willen jullie naartoe met muzische vorming?', kunnen de teamleden nog geen eenduidig antwoord formuleren. Desalniettemin blijkt uit de bijgewoonde activiteiten dat de leerkrachten krachtige en uitdagende onderwijsleersituaties creëren waarbij kinderen worden uitgedaagd om actief te participeren. Dit vormt alleszins een stevige basis om een visie op dit leergebied uit te werken.

De leerkrachten weten overwegend een goed evenwicht te benaderen tussen proces- en productgerichtheid. Veel meer dan vroeger begeleiden zij de leerlingen vooral in hun zoektocht naar muzische vormgeving. Leerlingen mogen exploreren en experimenteren met en reflecteren en overleggen over bijvoorbeeld materiaalkeuze waardoor er meer authenticiteit ontstaat. Ook beschouwende werkvormen komen aan bod tijdens de lessen, zeker tijdens toonmomenten, besprekingen en reflecties.

De school laat de leerlingen ook kennismaken met kunst en cultuur. Daartoe organiseert ze voor alle groepen enkele keren per schooljaar een film- of toneelvoorstelling of hebben leerkrachten tijdens leeruitstappen en geïntegreerde werkweken aandacht voor het werk van kunstenaars. Die komen ook wel eens in de klas, maar dat gebeurt eerder occasioneel.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende materiaal en leermiddelen om de muzische activiteiten te stoffen. Ook de digitalisering deed haar intrede. Heel wat teamleden verzamelen kosteloos materiaal, dienstig voor de lessen. Het team kan echter niet terugvallen op een inventaris die aangeeft welke leermiddelen op school aanwezig zijn om de invulling van muzische vorming te onderbouwen.

De schoolleiding staat toe om de infrastructuur optimaal te benutten. Zo kunnen muzische activiteiten die nood hebben aan meer ruimte, kwaliteitsvol plaatsvinden. Dat gebeurt regelmatig tijdens groepsdoorbrekende settings, dans en beweging en toonmomenten. De inkleding van de gangen en de wanden getuigen van de muzische bedrijvigheid van de leerlingen. Toonmomenten en tentoonstellingen van leerlingenwerk in de schoolinfrastructuur dragen ook bij tot de brede en harmonische vorming van de leerlingen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Samen met de introductie van de MUVU-fiche kregen de teamleden de opdracht om leerlingenprestaties tijdens muzische activiteiten te beoordelen. Op een evaluatieformulier kunnen ze aanduiden voor welke typische deelaspecten de leerlingen goed of minder scoren. Zo vormen techniek, creativiteit, afwerking en inzet evaluatie-items. Die werkwijze helpt de leraren om een vrij goed beeld te krijgen van een aantal muzische competenties en product en proces evenwichtig in te schatten. Die gegevens sturen de rapporten. Niet of nauwelijks inspireren die vaststellingen de neerslag in het leerlingvolgsysteem. Dat geeft geen informatie over de muzische competenties of de talenten van de leerlingen. Toch kunnen de leerkrachten, los van documenten, daar een vrij goed beeld van oproepen. Sommige leerkrachten noteren geregeld observaties in hun planningsdocumenten, maar daarover zijn geen afspraken op schoolniveau. Al die gegevens vormen geen expliciet item tijdens de overgangsgesprekken.

Geregeld mogen de leerlingen zichzelf en de medeleerlingen evalueren. Leerkrachten zeggen verrast te zijn over de creativiteit en de muzische vaardigheden van sommige leerlingen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het aangename school- en klasklimaat vormt de basis voor creativiteit tijdens muzische activiteiten. De leerlingen durven exploreren en experimenteren. Samenwerken blijkt ingebed in de schoolcultuur. Die schoolkenmerken garanderen, samen met de individuele professionaliteit van de leerkrachten, in zekere mate een zorgzame aanpak. Doordat de leerkrachten hun eigen muzische sterktes uitwisselen, versterken ze het muzische zorgklimaat.

De leerkrachten moedigen leerlingen aan inzake hun muzische sterktes waardoor ze succes ervaren. Vaak bezorgen ze daardoor ook de cognitief minder sterke leerlingen hun 'moment of glory', en hebben die bevestigingen een compenserende waarde voor het zelfbeeld van de leerlingen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne in deze school voldoen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja

Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leerbegeleiding boogt op een zorgvisie waarbij de groepsleerkracht de eerstelijnsverantwoordelijke is. De klasleerkracht begeleidt de leerlingen zoveel en zover als mogelijk bij de onderwijsleerprocessen. Pas als die zorg ontoereikend is, spreekt het team additionele interne of externe hulpverleners aan.

Duidelijke afspraken en documenten versterken de doelgerichte aanpak. De zorgcoördinator volgt de gemaakte afspraken op. Het positieve klas- en schoolklimaat vormt de bedding voor alle vormen van leerlingenbegeleiding.

Ondersteuning Binnen de leerbegeleiding sturen transparante structuren en procedures de aanpak en is er een duidelijke taakverdeling. De groepsleraar wordt als eerstelijnsverantwoordelijke bijgestaan door de SES-leerkrachten. Die zijn structureel opgenomen in de weekplanningen, maar werken ook vraaggestuurd.

De teamleden gebruiken een aantal documenten die de zorgaanpak richten. Zo vormen de MDO-formulieren de basis voor het zorgoverleg. Aan de leerkrachten wordt gevraagd om die, voorafgaand aan het multidisciplinaire overleg, grondig in te vullen. Dat gebeurt structureel tweemaal per schooljaar, maar ook tussentijds, indien nodig. Voor leerlingen met diepere zorgvragen gebruiken de leerkrachten een apart document waarop ze aangeven welke maatregelen zij al in de klas namen en wat de expliciete zorgvraag is voor de betreffende leerling.

Afhankelijk van de zorgvraag bespreekt het zorgteam de aanpak en geeft het tips aan de groeps- en de SES-leraren. Meestal vallen die terug op momentane ondersteuning, differentiatiemogelijkheden opgenomen in de leerpakketten of methodiek zoals contractwerk. Bij diepere zorgvragen gebeurt het dat de school aanstuurt op stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen (STICORDI), curriculumdifferentiatie of dat ze externe hulpverleners inschakelt. Voor een beperkt aantal leerlingen is er dan een handelingsplan.

Doeltreffendheid Door kort op de bal te spelen en veel te overleggen, proberen de teamleden de doeltreffendheid van de leerbegeleiding te versterken. De resultaten en de evoluties in het kind- en het leerlingvolgsysteem, op de rapporten en binnen de evaluatiefiches van de SES-leraren, helpen de teamleden de opbrengst van de leerbegeleiding in te schatten. Sommige documenten verwijzen naar de effecten van de zorginterventies. Alle teamleden zijn overtuigd dat de aanpak rendeert. Centrale toetsen en tests (b.v. SALTO, AVI) bevestigen dat de leerlingen scoren op het niveau van de referentiegroep. Daarbuiten beschikt de school niet over genormeerde toetsen die helpen om langjarig na te gaan wat de effecten van hun onderwijs en/of zorgaanpak is.

Ook zijn er volgens het team effecten op leerkrachten- en schoolniveau. De zorgdocumenten worden deskundig en nauwkeurig ingevuld, de leerlingbesprekingen verlopen professioneel en de leerkrachten slagen er meer en meer in om zelf efficiënte interventies in de klas te organiseren. Op schoolniveau worden de SES-lestijden flexibel gebruikt om er maximaal rendement voor de leerlingen uit te halen. Het team is ervan overtuigd dat de huidige structuren renderen.

Ontwikkeling Vooral de zorgcoördinator en de directeur volgen nieuwe ontwikkelingen inzake leerbegeleiding en zorg op. De opgedane knowhow stroomt tijdens personeelsvergaderingen en zorgoverleggen door naar de teamleden.

De school weet welke uitdagingen ze toekomstgericht wenst aan te gaan. Zo blijken het huidige kind- en leerlingvolgsysteem onvoldoende accurate informatie te geven over het ontwikkelings- en leerproces van het kind. 'De eerste uitdaging schuilt er dan ook in om een zeer goed volgsysteem uit te werken', zo verwoordt de zorgcoördinator.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid 'De school moet voor de kinderen een tweede thuis zijn.', zo luidt het credo van het team. Die opvatting vormt de basis om stevig in te zetten op het welbevinden van de leerlingen. Om die visie te concretiseren neemt het team diverse initiatieven die zowel inspelen op het dagelijks pedagogisch-didactische handelen van de leerkrachten als op gebruikte methodieken. Onder meer uit de observaties blijkt dat de teamleden zijn doordrongen van die visie, wat iedereen in sterke mate gelijkgericht doet denken en handelen.

Ondersteuning Om een stimulerend pedagogisch klimaat te scheppen, gaan teamleden zeer open en interactief om met de leerlingen. Wederzijds respect loopt als een rode draad door de schoolwerking. Vanuit het vroegere beleid voor gelijke onderwijskansen (GOK) bouwden meerdere leerkrachten al expertise op.

Tal van acties, initiatieven en geplogenheden ondersteunen de sociale en de emotionele begeleiding. Het peter- en meterschap van de oudste leerlingen, de projectweken, het speelplaatsbeleidsplan met duidelijke afspraken en spelmogelijkheden, de gevoelensboekjes en -thermometers, zijn slechts enkele voorbeelden van hoe deze school dit beleid concretiseert.

Structureel ingebed op schoolniveau en sterk gerelateerd aan de eindtermen voor sociale vaardigheden, gebruiken alle leerkrachten de 'wolkjesaanpak', een werkwijze die de dagelijkse aandacht voor relaties, conventies en samenwerking gelijkgericht stuurt. Ook via de leerlingenagenda werken de leerkrachten initieel aan deze vaardigheden.

De school zet duidelijk in op het verhogen van ouderbetrokkenheid. De teamleden trachten de ouders zoveel als mogelijk aan te spreken en hen uit te nodigen om naast leerprestaties over sociale en emotionele problematiek van hun kinderen te praten. Dat gebeurt onder meer via de schoolpoort- en de telefonische contacten, het agendabeheer en tijdens schoolacties zoals bijvoorbeeld het gezonde ontbijt.

De school heeft aandacht voor afspraken en regels, wat bij de leerlingen veiligheid, duidelijkheid en structuur creëert. Uit de tevredenheidsonderzoeken blijkt dat de leerlingen graag naar school komen en er zich goed voelen.

De MDO-fiche stuurt de leerkrachten om vaststellingen te noteren over de sociale vaardigheden en de emotionele kenmerken van de kinderen. Die notities komen aan bod tijdens de kindbesprekingen en zijn desgevallend aanleiding voor extra aandacht of begeleiding.

Bijzondere aandacht besteedt de school aan de afwezigheidsproblematiek. De zorgcoördinator houdt daarvoor een nauwgezet systeem bij en reageert alert bij problematische afwezigheden. Teamleden gaan dan persoonlijke contacten of huisbezoeken niet uit de weg.

Doeltreffendheid De teamleden zijn van mening dat hun sociale en emotionele begeleiding effecten sorteert. Ze leiden dat af uit de vlotte omgang met en tussen de kinderen, wat ook blijkt uit de observaties en de reacties van ouders en andere schoolbetrokkenen. De terugkeerreflex van oud-leerlingen is voor veel teamleden ook een betekenisvolle waardemeter voor hun warm en veilig schoolklimaat.

Ontwikkeling Het team ziet zeker nog een uitdaging om de aandacht voor en de aanpak van de sociale en emotionele begeleiding te optimaliseren. De zorgcoördinator wil in de toekomst, zoals nu al gebeurt voor leeruitval of -stagnatie, een meer planmatige en handelingsgerichte benadering voor diepere sociale of emotionele problematiek.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur heeft een uitgesproken visie op de school als organisatie. Zij geeft aan dat een gedeeld leiderschap de basis vormt voor een gedragen en gezamenlijk streven naar onderwijskwaliteit. Daartoe heeft ze veel vertrouwen in en geeft ze veel verantwoordelijkheid aan de teamleden. Samen school maken en gezamenlijk werken aan het eigen opvoedingsproject, kenmerken het team. Afspraken, documenten en procedures sturen de dagelijkse schoolwerking. Teamleden dichten haar hulpvaardigheid, luisterbereidheid, empathie maar ook slagkracht toe. Zelf tracht de directeur onderwijskundig goed op de hoogte te blijven van vernieuwingen om in de beide afdelingen met kennis van zaken over pedagogisch-didactische onderwerpen mee te praten.
- Visieontwikkeling** Zeker de laatste jaren is het team veel meer dan voorheen bezig met de ontwikkeling van een visie op onderwijs. De instroomkenmerken van de leerlingen zijn daarbij een belangrijk uitgangspunt. 'Wij willen voor onze leerlingen een tweede thuis zijn', is een veel gehoorde uitspraak bij de teamleden. Vandaar dat de school stevig inzet op zorg en ook voorheen sociale en emotionele begeleiding als GOK-keuze opnam. Inmiddels gebruikt de school ook vragenlijsten waarop de teamleden hun mening kunnen formuleren over bepaalde pedagogisch-didactische problematiek. De verwerking en de analyse daarvan bepalen dan mee de prioriteiten binnen de school.
- De school worstelt met het haar aangemeten imago. De teamleden zijn er nochtans van overtuigd dat hun school voor alle leerlingen een degelijke en zorgzame instelling is. 'Alle kinderen tellen mee, iedereen is belangrijk en wij trachten het maximale uit onze leerlingen te halen.', zo stellen zij.
- Besluitvorming** 'Inspraak leidt tot beslissingen die worden nageleefd.', zo verwoordt de directeur. In de school zijn dan ook tal van structuren en procedures die de participatieve besluitvorming onderbouwen. Het zorgteam, de werkgroepen en de lerarenvergaderingen zijn daar voorbeelden van. Binnen deze organisatievormen is veel overleg, debat en discussie mogelijk. Veelal neemt het team in consensus een besluit. De lerarenvergaderingen zijn heuse werksessies waarbij onderwijskundige items worden uitgepuurd, en krijgen van de teamleden een stevige quoteringsinzake efficiëntie, welbevinden en betrokkenheid.
- Het kleine hechte team vindt zich frequent tijdens de pauzemomenten. Die dragen bij tot een zekere teambuilding. Daarnaast faciliteren ze een vlotte communicatiedoorstroming. Ook andere informele ontmoetings- en formele overlegmomenten garanderen de accurate communicatie en de inspraak. Zeker tijdens de MDO-besprekingen draagt het overleg sterk bij aan deskundigheidsbevordering van de teamleden.

- Kwaliteitszorg** Dit schooljaar volgen de zorgcoördinator en de directeur een bijscholing over kwaliteitszorg. De bedoeling is om op een doordachte wijze kwaliteitsaspecten van de school in kaart te brengen. Die zullen hun beslag krijgen in een schoolontwikkelingsplan. Dat moet een transparant instrument worden om de schoolwerking in beeld te brengen, ze te sturen en te optimaliseren.
- Het team tracht nu ook al zicht te krijgen op kwaliteitsindicatoren. Zo neemt de school onder meer deel aan centrale toetsen en analyseert zij de resultaten. Het team herwerkte de rapporten die nu een breed beeld geven van de leerlingen. Meestal is het vanuit het eigen aanvoelen of zijn het uitspraken van de ouders en/of leraren uit het voortgezet onderwijs die bij het team een perceptie schept over aspecten van kwaliteit. Of die gegevens valide en betrouwbaar zijn, gaat de school nog niet op een onderbouwde manier na.
- Talenbeleid** De school werkt op dit moment een talenbeleidsplan uit met een eigen visie op taalonderwijs. Spreken en luisteren zijn dit schooljaar een prioriteit binnen Nederlands. Ondanks de aanzienlijke instroom van leerlingen uit een eerder taalzwak milieu en vooral ingegeven vanuit de betrokkenheid van de kinderen, organiseert de school initiatie Frans vanaf de kleuterafdeling. Ze stelt ook haar infrastructuur naschools ter beschikking voor Italiaanse lessen.
- GOK- en zorgbeleid** Het hele schoolteam evalueert de effecten van de acties binnen zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor deskundigheidsbevordering van teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Daarbij zorgt de schoolorganisatie er in toenemende mate voor dat de vooropgestelde doelen worden bereikt. De acties die het schoolteam uitwerkt, sluiten gedeeltelijk aan op de vooropgestelde doelen. Er is aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties. Het team baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meeste relevante noden van leerlingen in kaart brengen en heeft een visie waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de wijze waarop de leerplannen worden gebruikt als een richtinggevend kader en een inspiratiebron voor het pedagogisch-didactisch handelen.
- de geïntegreerde aanpak in de kleuterafdeling die bevorderlijk is voor het functionele taalonderwijs.
- de MUVO-fiche als document op zich en de wijze waarop de teamleden van de lagere afdeling die gebruiken als een instrument om een doelengericht, breed en evenwichtig aanbod te plannen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de duidelijke procedures, structuren en instrumenten die een doelgerichte en effectieve zorgaanpak onderbouwen en de wijze waarop het team in structurele leerbegeleiding voorziet.
- de wijze waarop het team erin slaagt om een positief school- en klasklimaat te scheppen als prioritaire voorwaarde voor de sociale en emotionele begeleiding. Ze weet door acties, initiatieven en begeleidingsstijl welbevinden, respect, verdraagzaamheid en solidariteit te bewerkstelligen.

Wat betreft het algemeen beleid

- het beleid van de school dat erop gericht is 'samen school te maken' en daarbij groeiende aandacht besteedt aan visieontwikkeling, participatieve besluitvorming en kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- doorheen alle activiteiten en lessen nog bewuster omgaan met taalvaardigheidsprincipes als gids voor een rijke en gevarieerd taalgebruik en basis voor sterke interactie.
- muzische vorming meer geïntegreerd inbedden in het onderwijsleeraanbod en nadenken over een schooleigen visie op dit leergebied.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- zorgen voor een systeem waarbij alle informatie over het totale ontwikkelings- en leerproces van de leerlingen efficiënt en voldoende breed kan worden opgeslagen.

Wat betreft het algemeen beleid

- valide en betrouwbare data verzamelen die helpen om onderbouwde uitspraken te doen over de eigen onderwijskwaliteit en zo aanzetten tot continue optimalisering van het pedagogisch-didactisch project.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Erik KORTLEVEN de inspecteur-verslaggever	Hilde OP 'T EYNDE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	